

Kritiekkort

Van Zweden geeft 'Symphonia' de allure van een Odyssee

MUZIEK De combinatie van Beethovens *Eroica* uit 1804 en Elliott Carters *Symphonia sum fluxae pretium spei* is stoutmoedig. Het was dan ook aardig geweest als het Radio Filharmonisch Orkest tijdens zijn optreden in de Zaterdagmatinee de oorspronkelijk aangekondigde volgorde (met Beethoven voorop) had gehandhaafd. Dan hadden we na de pauze kunnen zien hoeveel mensen er echt voor Carter kwamen.

Maar nu viel het Radio Filharmonisch terug op de beproefde volgorde, met het moderne werk eerst. Misschien was dat de eigen inbreng van dirigent Jaap van Zweden, die de ziek geworden Ingo Metzmacher verving. Van Zweden klaarde daarmee overigens een meer dan respectabele in Valkus, want Carters *Symphonia* is een even omvangrijk als veeleisend muziekstuk – een laat-20ste-eeuws achterklein-kind, en daarmee een gepast tegenstuk van de in de vroege 18de eeuw nog veel baanbrekender *Eroica*.

In vergelijking met het eerdere werk van Carter zelf is de *Symphonia* juist licht en toegankelijk. De componist (dit jaar 99) voltooide het stuk op zijn 87ste, en het is een ken-

merkend voorbeeld van zijn gerijpte late stijl, waarin intellect en fantasie een fascinerende wisselwerking aangaan. Zijn veelvormige, complexe klankwereld heeft daarmee een lichtheid en een transparantie gekregen die haar een stuk toegankelijker maakt.

De *Symphonia* beleefde een glinsterende Nederlandse première, waarin Van Zweden en zijn musici de voortdurend van kleur verschietende texturen de allure van een Odyssee gaven. Hoewel het stuk een buitengewoon bezige en veranderlijke indruk maakt, hebben alle drie delen een eigen, zelfs betrekkelijk traditionele identiteit, met een extravert openingsdeel, een duister middendeel en een lichtvoetige finale.

Met een bruisende en kolkende *Eroica* bevestigde Van Zweden nog eens wat we al wisten – dat hij een Beethoven-dirigent van formaat is. Al staat hij er niet meer zo bij te springen als vroeger.

Frits van der Waa

Carter en Beethoven, door het Radio Filharmonisch Orkest o.l.v. Jaap van Zweden. 31 maart, Concertgebouw, Amsterdam. Radio 4: 3/4, 20.00 uur.